

N:o 17.

Ank. till Riksd. kansli den 24 februari 1899, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter under förra jägmästarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Råstorp n:o 2 Södergården i Östergötlands län.

(I. A.)

Sedan jägmästaren i Kinda revir E. G:son Hjort den 3 september 1897 erhållit afsked från tjensten, hade, enligt hvad i en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 26) af den 27 nästlidne januari meddelas, jemlikt kongl. brefvet till domänstyrelsen angående ny reglering af skogsstaten m. m. den 29 november 1889, det Hjort på lön anslagna boställe $\frac{1}{2}$ mantal Råstorp n:o 2 Södergården i Kisa socken och Kinda härad af Östergötlands län den 14 mars 1898 till statsverket indragits; och hade domänstyrelsen låtit föranstalta dels om berörda hemmans brukning under ett år från sistnämnda dag, dervid i arrende betingats 470 kronor, hvilket belopp med 6 kronor understege det löneafdrag, som senaste indelningshafvaren fått för hemmanets nyttjande vidkännas, dels ock om uppskattning å hemmanet för dess utarrendering i vederbörlig ordning den 14 mars 1899. Vid denna förrättning, som egt rum den 18 oktober 1897, hade uppskattningsmännen framställt förslag om försäljning af vissa till hemmanet hörande lägenheter; och hade do-

mänstyrelsen i skrifvelse den 15 april 1898 understält berörda fråga Kongl. Maj:ts pröfning och dervid öfverlemnadt instrument öfver uppskattningsförrättningen jemte yttrande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet äfvensom öfriga till ärendet hörande handlingar.

Af nämnda handlingar hade inhemtats, bland annat,

att två å hemmanet befintliga, med enskilda personer tillhöriga bostads- och andra hus försedda lägenheter, benämnda Hallingsborg och Hjortslund, hvilka låge alldeles afskilda från hufvudgården och på ett afstånd derifrån, den förra af omkring 2,200 meter och den senare af omkring 2,700 meter, enligt uppskattningsmännens åsigt kunde utan men från hemmanet afsöndras;

att, då till dessa lägenheter, som vore belägna, Hallingsborg å utängen Brotegen och Hjortslund å utängen Galgtegen, för närvarande hörde blott smärre tomter, innehållande för Hallingsborg 4,6 ar och för Hjortslund 11,2 ar, uppskattningsmännen föreslagit, att lägenheterna, derest de komme att till innehafvarne försäljas, måtte tillökas hvar och en med återstoden af den utäng, hvarå den vore belägen, eller Hallingsborg med 50,6 ar och Hjortslund med 60,8 ar, detta desto hellre, som egendomen af dessa aflägsse belägna ängar ej hade fördelar, motsvarande besväret med deras brukande;

att de begge lägenheterna med sålunda tillökade områden saluvärderats till 600 kronor hvardera;

att egaren af husen å Hallingsborg, Leonhilda Borg, och egaren af husen å Hjortslund, ofvanbemälda Hjort, afgifvit af behöriga borgensförbindelser åtföljda skriftliga förklaranden, att de vore villiga inköpa, Leonhilda Borg lägenheten Hallingsborg och Hjort lägenheten Hjortslund, med de för lägenheterna i uppskattningsinstrumentet föreslagna områden mot erläggande af de bestämde köpeskillingarna, Hjort vid tillträdet och Leonhilda Borg under loppet af tio år med en tiondedel årligen;

att uppskattningsmännen vidare föreslagit, att en 3,000 meter från hufvudgården belägen och likaledes från denna helt och hållet afskild utäng, benämnd Hörnstuguängen, om 2,7 hektar, måtte, såsom besvärlig att sköta i sambruk med hemmanet, derifrån afsöndras och försäljas; och hade denna utäng jemte en dertill hörande, men utom hemmanets område belägen mindre lada af uppskattningsmännen åsatts ett saluvärde af 550 kronor; samt

att Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

I en till domänstyrelsen inkommen skrift hade domänintendenten

i länet rörande sistnämnda utäng meddelat, att densamma vore af mycket sank beskaffenhet och tidtals öfversvämmad af en angränsande å, hvadan den ej syntes utan i sammanhang med sänkning af bredvidliggande vattendrag kunna torrläggas, att ängen ej i sitt nuvarande skick egnade sig för jordbruk och ej heller i följd af öfversvämningsarna kunde bebyggas, samt att ofvanberörda lada, som brukades för inbergning af det foder, som å ängen skördades, i anseende till dennas vattensjuka beskaffenhet ej kunnat uppföras inom ängens område, utan måst uppbyggas på ett angränsande hemman.

För egen del hade domänstyrelsen, då, enligt hvad domänintendenten sålunda anfört, sistnämnda utega icke lämpade sig att bebyggas såsom jordbrukslägenhet och således icke kunde anses hänförlig till det slag af lägenheter, som enligt nu gällande föreskrifter borde från kronans domäner afsöndras och särskildt föryttras, förklarar sig icke kunna biträda förslaget om denna utegas försäljning. Hvad deremot anginge förstnämnda begge med enskilda bostadshus försedda lägenheter hade domänstyrelsen hemställt, att desamma måtte få från hemmanet afsöndras och försäljas, hvardera till egaren af der varande hus mot den för lägenheten bestämda köpeskilling att erläggas på sätt husegaren begärt; och hade styrelsen, som enligt kontrakt den 23 sistlidne september utarrenderat hemmanet på 20 års tid, räknadt från den 14 mars 1899, dervid gjort det förbehåll, att, derest det afgifna köpeanbudet å någondera af ifrågavarande båda lägenheter antoges, samma lägenhet jemte den utäng, hvarå lägenheten vore belägen, skulle anses från och med den dag, som i sammanhang med köpeanbudets antagande bestämdes såsom tillträdesdag för köparen, från arrendet skild, mot det att arrendatorn, hvilken för tiden från sistnämnda dag ej egde från den sålunda afsöndrade lägenheten uppbära afgäld eller annan förmån, för samma tid erhöle afdrag å den i kontraktet stadgade årliga arrendeafgiften med belopp, som motsvarade den i kontraktet för lägenheten fastställda afgäld.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit har Kongl. Maj:t, som funnit den väckta frågan om afsöndring och försäljning af utängen Hörnstuguängen icke till någon Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda, nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att omförmälda under förra jägmästarebostället Råstorp n:o 2 Södergården hörande, med enskilda bostadshus försedda lägenheter Hallingsborg och Hjortslund med de för lägenheterna i uppskattningsinstrumentet föreslagna områden finge hvar för sig från hemmanet afsöndras samt, med tillträdet räknadt från den 14 mars 1899, försäljas,

lägenheten Hallingsborg till Leonhilda Borg och lägenheten Hjortslund till f. d. jägmästaren Hjort, mot erläggande af de vid uppskattningsförrättningen bestämda köpeskillingar, eller 600 kronor för hvardera lägenheten, att i länets landtränteri inbetalas, köpeskillingen för Hallingsborg med en tiondedel vid tillträdet och en tiondedel vid midfastan hvarje af de följande nio åren och köpeskillingen för Hjortslund vid tillträdet,

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar komme att inflyta, finge, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Utskottet, till hvars förberedande behandling detta ärende blifvit hänvisadt, har icke haft något att erinra mot hvad Kongl. Maj:t i förvarande hänseende föreslagit, hvadan utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 24 februari 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
